BIULETYN
Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka

Numer 32 **Lipiec - Sierpień - Wrzesień 2022**

Stowarzyszenie zrzesza osoby zajmujące się naukowo i praktycznie zagadnieniami rozwoju człowieka. Zadaniem Stowarzyszenia jest tworzenie środowiska dla dyskursu dotyczącego tematów podejmowanych w pracowniach naukowców oraz rozstrzyganych praktycznie w kontaktach z jednostkami i instytucjami.

★★★

Zarząd 2019—2023

dr hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM - Prezes
dr hab. Dorota Czyżowska, Prof. UJ - Wiceprezes
dr hab. Jan Cieciuch, prof. UKSW - Wiceprezes
dr hab. Alicja Kalus, prof. UO – Skarbnik
dr hab. Ewa Gurba, prof. UJ – Sekretarz
prof. dr hab. Maria Kielar-Turska, UJ
dr hab. Katarzyna Markiewicz, prof. UMCS
dr hab. Elżbieta Rydz, prof. KUL
dr Ludmiła Zając-Lamparska, prof. UKW – Redaktor Biuletynu

Komisja Rewizyjna

dr hab. Anna Oleszkowicz, prof. UWr
dr hab. Wioletta Radziwiłowicz, prof. UG
dr hab. Henryk Olszewski, prof. UG

Szanowni Pastwo,

Ponad trzy miesiące temu, w czerwcu, odbyła się *Jubileuszowa 30. Ogólnopolska Konferencja Psychologii Rozwojowej* zorganizowana we współpracy Stowarzyszenia z Instytutem Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego.

Uczestnictwo w wydarzeniach naukowych jest cenne z perspektywy akademickiej, ale także społecznej. Znaczenie ma bowiem doświadczenie nie tylko spotkania tu i teraz w celu wymiany myśli naukowej, ale uczestnictwa w społeczności, która ma swoją historię i tradycje. Z tej perspektywy konferencja, w której uczestniczyliśmy była przystankiem na drodze, która rozpoczęła się wiele lat temu, a po tym spotkaniu poprowadzi w przyszłość, dając nam perspektywy na kolejne.

A wszystko zaczęło się w styczniu 1992 roku w Przegorzałach, kiedy to psychologowie rozwojowi Uniwersytetu Jagiellońskiego z inicjatywy Profesora Adama Niemczyńskiego zorganizowali pierwszą konferencję. Od tego czasu spotkaliśmy się 29 razy w niemal wszystkich ważnych ośrodkach akademickich w Polsce. Gdańsk gościł nas po raz trzeci. Trzydziestym spotkaniem kontynuujemy dzieło kilku pokoleń psychologów rozwojowych. To oni budowali nasze środowisko, najpierw jako Sekcję Psychologii Rozwojowej Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, której powstanie zainicjował Profesor Adam Niemczyński. Następnie prowadziła ją przez 20 lat Profesor Maria Kielar Turska, również jako pierwsza Przewodnicząca założonego w 2015 roku Stowarzyszenia, któremu mam obecnie zaszczyt przewodniczyć.

Przez lata skonsolidowaliśmy nasze środowisko poprzez inicjatywy, które ugruntowały jego pozycję w polskiej psychologii. Jednym z nich jest renomowane czasopismo "Psychologia Rozwojowa". Organizowaliśmy też co roku Śródroczne Seminaria w ośrodkach, w których psychologia rozwojowa się budowała. Następnie ośrodki te zostały włączane do naszej społeczności i powierzano im organizację konferencji. Fora historyczne, które organizujemy co roku podczas konferencji, prezentują korzenie polskiej psychologii rozwojowej. Co roku pokazują one, jak solidne mamy tradycje, a także uświadamiają, jak wiele inicjatyw podejmowanych przez współczesnych badaczy było inicjowanych wcześniej, w innym kontekście społecznym czy z użyciem innych rozwiązań metodologicznych.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Nowe pokolenia wchodząc do Zarządu, przejęły wcześniejsze inicjatywy i podjęły nowe. Wydajemy Biuletyn, jesteśmy w bezpośrednim kontakcie z naszymi członkami poprzez stronę internetową, media społecznościowe, organizujemy spotkania on-line dla doktorantów, zaczęliśmy popularyzować psychologię rozwojową wśród studentów, praktyków i niepsychologów na wykładach otwartych. Od ponad 30 lat grupa pasjonatów pracuje dla dobrej kondycji Stowarzyszenia budując jego markę i sławę. Pracuje by Stowarzyszenie mogło służyć przyszłym pokoleniom – byśmy mogli przekazać je w dobre ręce tych młodych studentów, doktorantów, którzy być może przyjechali w tym roku na naszą konferencję po raz pierwszy. By znali i rozumieli jego korzenie ale też by mogli z radością rozwijać je według swojej wizji, tak jak my robimy to dzisiaj. I byśmy my z równą radością mogli ich w tym wspierać.

Na 30. jubileuszowej konferencji spotkaliśmy się ‘twarzą w twarz” po 3 latach. Tematem przewodnim był ROZWÓJ DLA ZDROWIA: MIĘDZY PROGRESEM A REGRESEM. Są dwa powody, dla których zdecydowaliśmy się na ten właśnie tytuł. Po pierwsze, nawiązuje on do koncepcji Paula Baltesa, który w przeciwieństwie do tradycji spencerowskiej, rozumie rozwój jako naprzemienne regresje i progresje. Po drugie, dwa lata pandemii spowodowały, że kwestie zdrowia lokują się w centrum rozważań wielu subdyscyplin psychologii – od psychologii społecznej czy pracy, do psychologii rozwoju. Czas pandemii – zagrożenia, izolacji, napięcia, traumy i wielu jeszcze zjawisk – spowodował dyskusje nad rolą mechanizmów adaptacyjnych i dezadaptacyjnych. W kontekście naszym, a więc rozwojowym, zaktywizował wiele procesów regresyjnych i progresywnych w rozwoju (np. zachowania autodestrukcyjne jako sposób regulowania napięcia są dzisiaj u młodych ludzi statystyczną normą). Dlatego zamysłem tytułu było zwrócenie uwagi na procesy regresyjne i progresywne uruchomione przez pandemie a teraz wzmacnianie przez niepewność i zagrożenie, które niesie wojna na Ukrainie i destabilizacja światowego układu politycznego (choć formułując tytuł jeszcze o wojnie nie wiedzieliśmy). Zagadnienia zdrowia wpisują się też w profil zainteresowań psychologów rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Tak więc 150 uczestników wzięło udział w 10 sesjach tematycznych lub sympozjach, 9 wykładach plenarnych i 2 dyskusjach panelowych. W konferencji wzięli udział również psychologowie kliniczni - konsultant krajowy Profesor Bernadetta Izydorczyk oraz konsultanci wojewódzcy. Czas pandemii pokazał, że rzeczywistość nie przynosi nam problemów zlokalizowanych w subdyscyplinach nauki. Dlatego współpraca między psychologami klinicznymi i rozwojowymi jest inspirująca i praktycznie użyteczna. Na tej konferencji zainicjowaliśmy także nowe tematy. Jeden z nich zaproponowali psychologowie poznańscy a dotyczył pytania: *jak nauczać psychologii rozwojowej jako przedmiotu uniwersyteckiego, aby pokazać studentom, że psychologia rozwoju jest fascynująca, warta studiowania i badania, a doświadczenia rozwojowe są podstawą zdrowia i psychopatologii, szczęścia i dobrostanu.* Są też przydatne niezależnie od wyboru przyszłej ścieżki zawodowej.

Współpraca naszego Stowarzyszenia z organizacjami międzynarodowymi spowodowała, że jesteśmy rozpoznawalni w Europie i na świecie, czego wyrazem są życzenia otrzymane od naszych przyjaciół z jego najbardziej odległych zakątków. Można ich wysłuchać w kilkuminutowym filmie: https://psprc.edu.pl/wp-content/uploads/2022/06/07.07.2022_zl%C2%87yczenia_2_pb.mp4

Dziękujemy wszystkim osobom zaangażowanym w organizację konferencji – Komitetowi Organizacyjnemu https://30okpr.ug.edu.pl/przykladowa-strona-3/ i naukowemu https://30okpr.ug.edu.pl/przykladowa-strona-2/ i zapraszamy w przyszłym roku na kolejną konferencję na Uniwersytet Kazimierza Wielkiego do Bydgoszczy.

dr hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM

Prezes Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka

Samoświadomość społeczności PSPRC

Samoświadomość społeczności PSPRC

Kim my jesteśmy? Kim nie jesteśmy? Co to jest PSPRC? Takie pytania zadałem sobie po walnym zebraniu naszego Stowarzyszenia w Gdańsku. Po niekontrowersyjnym przebiegu obrad nad punktami przewidzianymi formalnie statutem, ducha zebranych ożywiła kontrowersja około tożsamościowa, co my tu robimy i na czym polega wartość tego, co nas skupia.

'*Zestrzelmy myśli w jedno ognisko i w jedno ognisko duchy*'. Genialnie wieszcz Adam wyraził sedno ludzkiej aktywności, zawsze społecznej i mierzącej w zjednoczenie indywidualnych pragnień. Jeśli duchowe nasze starania są realizacją wartości ożywiających nasze działanie, to nasze myślenie według wartości wyraża to kim jesteśmy jako społeczność. Aktualna Przewodnicząca PSPRC radość mi sprawia, gdy wyraża odwołaniem się do społeczności formę naszej zbiorowej tożsamości. Sympatię moją budzi ta formuła. Biorę ją jako wykroczenie poza przeciwstawienie socjologiczne wspólnoty i stowarzyszenia. Taka to logika syntezy w duchu Hegla. Społeczność jest wspólnotą wartości i jest zarazem stowarzyszeniem podmiotów indywidualnych realizujących te wartości własnym drogami. Wspólne wartości i wielość dróg ich realizacji.

Znakomicie oddaje wspólnotę naszych wartości powtarzane w każdym Biuletynie na finalnej stronie sformułowanie poznawczego celu i praktycznego przeznaczenia dokonań naukowych na drodze do tego celu. **Nasze poznanie odnosi się do rozwoju człowieka, a nasze zaangażowanie jest realizacją odpowiedzialnej troski o tę wartość, jaką jest właśnie rozwój człowieka.** To nas jednoczy, nie mamy więcej niż jeden obiekt poznania i jednej odpowiedzialnej troski naszej. Jest natomiast wielość dróg naukowego poznania rozwoju człowieka i sposobów zatroszczenia się o ten rozwój. Poznanie rozwoju człowieka i troska o ten rozwój.

Obiekt naszego poznania i troski nie jest ani prosty ani łatwo uchwytny. Mimo tego, że jest to złożony obiekt, to jest on jeden jedyny. Rozwój człowieka jest unikalny, nie ma drugiego rozwoju takiego samego rodzaju, jakim jest rozwój człowieka. Zarazem mamy mnogość indywidualnych przypadków tego unikalnego rodzaju. Nasze poznanie odnosi się do tego samego obiektu od dwóch stron. Od strony rodzaju przedmiotu możemy poznać to, czego indywidualnymi przypadkami są poszczególne rozwojowe cykle osób przez nas badanych. Od stronu indywidualnych przypadków rozwoju poznajemy jego ludzki rodzaj, a nie rozwój wilczy, lamparci, szympansi i rozwój wszelkich innych rodzajów istot żywych. Nie da się poznać rozwoju człowieka od jednej tylko z tych stron. Taka jest natura poznania wszelakiego zresztą realnego obiektu. Podpada on pod abstrakcyjny rodzaj i jest tego rodzaju konkretnym indywidualnym przypadkiem.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Metodologia nauk empirycznych posługuje się pojęciem modelu obok pojęcia teorii przedmiotu badania. Mamy w psychologii mnogość teorii rozwoju człowieka. Hanna Liberska przedstawiła je skrupulatnie w podręczniku pod redakcja Janusza Trempały. Żeby wymienić tylko trzy potężne nurty myśli teoretycznej o rozwoju człowieka, mamy teorie psychoanalityczne z Eryka Eriksona teorią rozwoju *ego,* Burrhusa F. Skinnera konsekwentną teorię zmian repertuaru zachowania w mnogości teorii behawiorystycznych, poznawczo-rozwojową teorię Jeana Piageta z wielością jej kontynuacji. Nie inaczej sytuacja przedstawia się w ogóle w psychologii z inwencją teoretyczną w każdym kręgu idei powstających w nurtach myśli psychologicznej.

Mnogości teorii odpowiada mnogość programów empirycznego badania rozwoju i w nich wielość technik uzyskiwania danych empirycznych z obserwacji, eksperymentu, wywiadu, kwestionariuszy i ankiet, nie wspominając już o jakościowych i ilościowych procedurach analizy danych i opracowania ich pod kątem testowania hipotez wyprowadzanych z teorii.

Modele koncepcyjne rozwoju człowieka, teorie odnoszące się do tego rozwoju, dane empiryczne o jego przebiegu – pomimo tej nie do ogarnięcia za jednym zamachem mnogości modeli, teorii i rodzajów danych empirycznych łączy je odniesienie do rozwoju człowieka. Czy i jak odnoszą się do niego faktycznie to kwestia do dyskusji bez końca, chociaż z tymczasowymi ustaleniami wedle reguł bieżącej akceptacji naukowych twierdzeń empirycznych, teoretycznych i modelowych oraz logiki związków pomiędzy nimi. Każdy może się znaleźć się wśród nas w PSPRC, kto z szacunkiem równym dla każdego wedle wspomnianych reguł gotów jest brać udział w społecznym procesie tworzenia psychologii rozwoju człowieka.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Samoświadomość społeczności PSPRC

W społeczności naukowej dyskutujemy i ustalamy jasne i wyraźne rozumienie twierdzeń oraz stopień pewności, z jakim ich uzasadnienia pozwalają je przyjąć w świetle reguł racjonalności naukowej za twierdzenia wyrażające prawdę o przedmiocie, do jakiego się odnoszą. Nic w tym intersubiektywnym procesie nie jest ustalone raz na zawsze. Niełatwe jest życie w naukowej społeczności póki nie poczujemy się w niej jak ryba w wodzie. Zbiorniki wodne są naturalnym środowiskiem ryb. PSPRC jest naturalnym środowiskiem każdego, kto poznać pragnie rozwój człowieka metodą naukową i wobec wielkości tego zadania staje z pokorą, nie wykluczając nikogo, kto inne ma pomysły na rzetelne poznanie tego obiektu.

Poczynić możemy postępy na tej drodze w społeczności naszej, gdy w nastawienie niewykluczania odmiennego stanowiska pozostaniemy otwarci na jego poznanie i wstrzymamy się z jego oceną, aby się spotkać w naszym wspólnym świecie z tym innym myśleniem i w oryginale zetknąć się z jego konstrukcją, przyjmując ją w pokorze wobec ludzkiej inwencji. Wtedy tylko mamy szansę odebrać sami impulsy i przyczynić się drugiemu badaczowi do odebrania impulsów z tego naszego spotkania do pozbycia się uprzedzeń i wyzwolenia z przesądów i arogancji. A wyzwoleni z nich w toku takich dyskursów potrafimy swobodnie modyfikować własne widzenie rzeczy.

Pisał nasz wieszcz Adam także: *Trzeba wiedzieć, że to jest Sopliców choroba, że im prócz ojczyzny nic się nie podoba.* Nie zapadajmy na tę chorobę zamykając się w jednym a swojskim widzeniu rzeczy, a gdy już się jej nabawimy, śmiem radzić, spróbować warto podanego tu wyżej przepisu na wyjście z zamknięcia na szeroki przestwór naukowego poznania rozwoju człowieka.

Nie lękajmy się inności, nie tracąc racjonalnej tożsamości mnogich dróg naszego poznania.

Adam Niemczyński
upniemcz@cyf-kr.edu.pl

Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwoju Człowieka

30. OKPR FOTORELACJA

Rozwój ku zdrowiu: między progresem a regresem
2-4 czerwca 2022 r.

Uroczyste otwarcie 30. OKPR. Dokonała go Prof. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prezes naszego Stowarzyszenia

Wykład inauguracyjny. Wygłosiła go Prof. Dagmar Strohmeier, prezes European Association of Developmental Psychology (EADP)

Ciąg dalszy na następnej stronie

Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwoju Człowieka

30. OKPR FOTORELACJA

Rozwój ku zdrowiu: między progresem a regresem
2-4 czerwca 2022 r.

Podczas 30. OKPR po raz pierwszy została wręczona **Nagroda za wkład w rozwój PSPRC**.

Nagrodę otrzymała **Pani Profesor Maria Kielar-Turska**

Ciąg dalszy na następnej stronie

Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwoju Człowieka

30. OKPR FOTORELACJA

Rozwój ku zdrowiu: między progresem a regresem
2-4 czerwca 2022 r.

Wykłady plenarne (wybrane)

Prof. Małgorzata Lipowska

Prof. Edyta Pietrzak

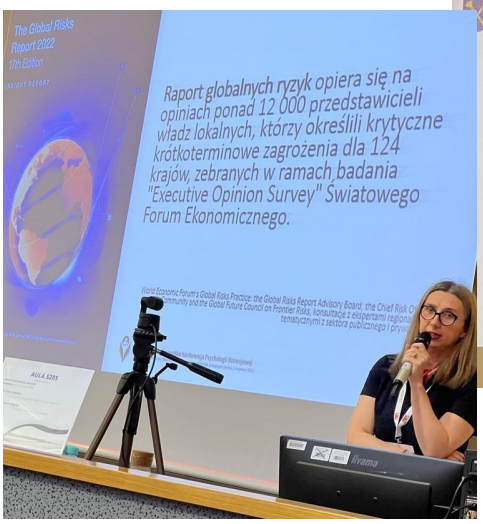

Prof. Wojciech Dragan

Prof. Przemysław Tomalski

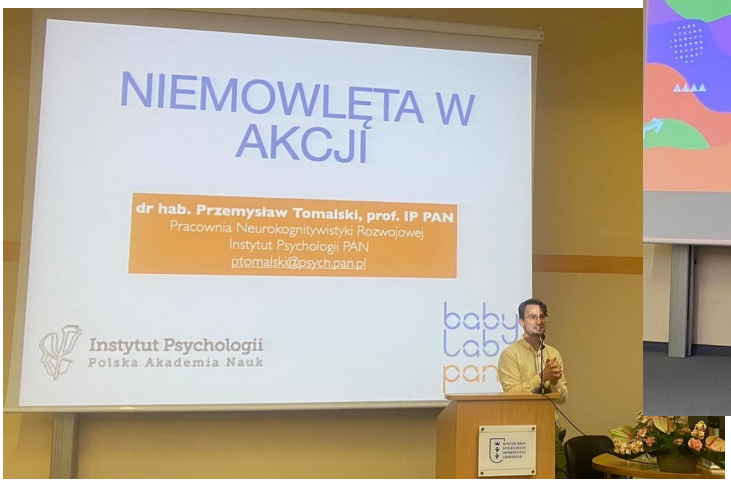

Ciąg dalszy na następnej stronie

Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwoju Człowieka

30. OKPR FOTORELACJA

Rozwój ku zdrowiu: między progresem a regresem
2-4 czerwca 2022 r.

Bankiet

Zakończenie Konferencji i podziękowania od PSPRC dla Organizatorów

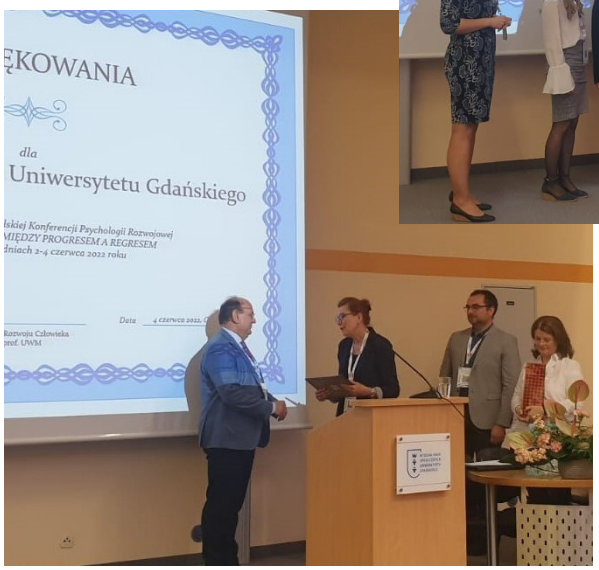

Centrum Badań nad Rozwojem Osobowości
Uniwersytet SWPS

Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwoju Człowieka

Cykl wykładów otwartych

poświęconych zmianom psychologicznym w ciągu życia

W ubiegłym roku akademickim zainaugurowaliśmy cykl wykładów otwartych poświęconych zmianom psychologicznym w trakcie życia organizowanych przez Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwoju Człowieka we współpracy z Centrum Badań nad Rozwojem Osobowości SWPS.

Pierwszy wykład w cyklu odbył się 18 maja 2022. Wykład nt. ***Wypalenie rodzicielskie i jego zmiany: Jak wielu rodziców się wypala i dlaczego?*** Wykład ten wygłosił Dr Konrad Piotrowski z Uniwersytetu SWPS, kierownik Centrum Badań nad Rozwojem Osobowości.

Na kolejnych stronach Biuletynu prezentujemy skrót tego wykładu.

W bieżącym roku akademickim planujemy kontynuację cyklu!

Do udziału w wykładach zapraszamy badaczy, studentów oraz wszystkich zainteresowanych tematyką psychologii rozwoju człowieka.

Wykłady odbywać się będą cyklicznie w formie spotkań online.

Linki do wykładów będziemy zamieszczać na stronie fb PSPRC oraz rozsyłać do Subskrybentów Biuletynu.

Wypalenie rodzicielskie i jego zmiany:

Jak wielu rodziców się wypala i dlaczego?

Choć badania nad trudnościami w realizowaniu roli rodzica mają w psychologii długą tradycję, to systematyczne obserwacje wypalenia rodzicielskiego prowadzone są od zaledwie kilku lat. Tematyka ta zyskała na popularności dzięki pracom belgijskich badaczek, Isabelle Roskam i Moïry Mikolajczak (Catholic University of Louvain, Belgia), które zastosowały teorię wypalenia zawodowego na gruncie rodzicielskim oraz opracowały metody pomiarowe pozwalające na pomiar różnych przejawów wypalenia rodzicielskiego.

Choć można przypuszczać, że rodzicielstwo nigdy w historii naszej cywilizacji nie było prostym zadaniem, to zdaje się że dopiero XX wiek przyniósł zmiany które doprowadziły do tego, że wypalenie rodzicielskie można rozpatrywać w kategoriach ogólnoświatowego fenomenu oraz ogólnoświatowego problemu. Jeszcze na początku XX wieku granice między rodzicami i dziećmi były sztywne i mało przepuszczalne, a rodzice powszechnie stosowali metody wychowawcze, które dziś określamy mianem autorytarnych. Choć ówczesny świat nie był przyjazny dzieciom, to – paradoksalnie – emocjonalne obciążenie rodzicielstwem było wtedy mniejsze. W relacji z dziećmi autorytet rodziców był niezagrożony, świadomość wielu dziecięcych potrzeb emocjonalnych wymagających zaspokojenia jeszcze nie istniała, a stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej było powszechnie akceptowane, co znacząco ułatwiało kontrolę zachowania dziecka. Od lat 40. XX wieku ta perspektywa zaczęła się zmieniać, także dzięki odkryciom psychologów i psychiatrów, wśród których ważne miejsce zajmują ojcowie współczesnej psychologii dziecka, René Spitz i John Bowlby. Obecnie, większość rozwiniętych i rozwijających się krajów świata silnie dba o ochronę praw dziecka i stosuje wszelkie dostępne metody zabezpieczania ich zdrowego rozwoju. Ważna zmiana nastąpiła także w umysłach samych rodziców, którzy traktują dziś dzieci – których mają zazwyczaj niewiele – jako najcenniejszy skarb. Jak pokazują badania, spełnienie wymagań niezbędnych do prawidłowego zabezpieczenia owego skarbu przekracza możliwości wielu osób.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Co nowego w nauce?

Wypalenie rodzicielskie i jego zmiany: Jak wielu rodziców się wypala i dlaczego?

W ślad za wzrastającą pozycją dziecka podąża także wzrost oczekiwań i wymagań wobec rodziców. Badacze wypalenia rodzicielskiego są zgodni co do tego, że z dekady na dekadę coraz trudniej jest spełniać przepis roli rodzica, co prowadzi do wzrastającego stresu rodzicielskiego, a w efekcie – gdy stres jest silny i długotrwały – do wypalenia rodzicielskiego. Do kluczowych objawów wypalenia rodzicielskiego należą wyczerpanie rolą rodzica, utrata przyjemności z rodzicielstwa, dystansowanie się od dziecka oraz spadek samooceny rodzicielskiej. Szacuje się, że w krajach rozwiniętych od 3 do 10% rodziców doświadcza bardzo silnego wypalenia, które wywołuje wzrost ryzyka zaburzeń psychicznych, uzależnień i stosowania przemocy wobec dzieci. Oczywiście o wiele większy odsetek rodziców doświadcza wypalenia na nieco niższym poziomie, co także stanowi dla nich poważne obciążenie.

Podczas wykładu miałem przyjemność zaprezentować wyniki moich badań nad zmianami wypalenia rodzicielskiego w okresie pandemii COVID -19 (Piotrowski, 2022 - w recenzji), nad związkiem wypalenia rodzicielskiego z żałowaniem decyzji o rodzicielstwie (Piotrowski, 2021) oraz nad metodami obniżenia wypalenia rodzicielskiego wśród matek (Piotrowski i in., 2022 - w przygotowaniu). Zaprezentowane badania, z jednej strony wskazują na niepokojące tendencje: w okresie pandemii nawet 30% młodych rodziców w naszym kraju mogło doświadczyć wzrostu wypalania rodzicielskiego, a kolejne 7% było silnie wypalonych już przed pandemią; dodatkowo, okazało się, że wypaleni rodzice nie tylko tracą radość z wykonywania roli rodzica, ale część z nich zaczyna wręcz żałować tego, że zdecydowali się na posiadanie dzieci i zaczynają koncentrować się na tym jak dobrze wyglądałoby ich życie, gdyby pozostali bezdzietni. Z drugiej strony, badania eksperymentalne jakie prowadzimy w naszym zespole pokazują, że istnieją już skuteczne metody pomocy psychologicznej skoncentrowane na obniżaniu wypalenia rodzicielskiego.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Co nowego w nauce?

Wypalenie rodzicielskie i jego zmiany: Jak wielu rodziców się wypala i dlaczego?

Osoby zainteresowane tematem wypalenia rodzicielskiego i żałowania rodzicielstwa zachęcam do współpracy oraz śledzenia naszych poczynań.

Poniżej przedstawiam ostatnie publikacje związane z tematyką stresu rodzicielskiego, wypalenia rodzicielskiego i żałowania rodzicielstwa:

Lin, G.-X., Szczygieł, D., & Piotrowski, K. (2022). Child-oriented perfectionism and parental burnout: The moderating role of parents' emotional intelligence. *Personality and Individual Differences.* https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111805

Piotrowski K. (2021). How many parents regret having children and how it is linked to their personality and health: Two studies with national samples in Poland. *PloS One,* 16(7), e0254163. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0254163

Piotrowski, K. (2022). Domain-specific correlates of parental and romantic identity processes. *European Journal of Developmental Psychology, 19,* 732-748. https://doi.org/10.1080/17405629.2021.1949979

Dr Konrad Piotrowski

Centrum Badań nad Rozwojem Osobowości

Uniwersytet SWPS, Poznań

konrad.piotrowski@swps.edu.pl

Publikacje
Czasopismo Psychologia Rozwojowa

Czasopismo ***Psychologia Rozwojowa*** prezentuje aktualną wiedzę o rozwoju, stanowiąc cenne uzupełnienie publikacji podręcznikowych. Jest jedynym na polskim rynku czasopismem zajmującym się rozwojem człowieka. Rekomendujemy je pracownikom nauki badającym problemy rozwoju, studentom kierunków psychologicznych, pedagogicznych, medycznych, a także psychologom i pedagogom praktykom.
Warto podkreślić ciągły rozwój czasopisma, którego wyrazem jest między innymi wciąż poszerzana indeksacja w bazach danych i uwzględnienie czasopisma na liście ERIH+. W roku 2021 czasopismo w ewaluacji MNiSW uzyskało 40 punktów.

W **najbliższym numerze** czasopisma (2022 nr 1) ukażą się między innymi następujące artykuły empiryczne:

- *Wzór funkcjonowania Matki-Polki jako korelat wypalenia rodzicielskiego i kierowania się wybranymi mitami rodzicielskimi. Wstępne wyniki badań* (Anna Szymanik-Kostrzewska),
- *Career Development Challenges: The role of interest-based personality and systemizing* (Ifunanya Chukwueke, Mary Basil Nwoke, John Eze),
- *The Mediating Role of Filial Maturity in the Association Between Attachment Dimensions and Filial Caregiving Expectations in Prospective Caregivers* (Sanja Smojver-Ažić),
- *Development and Validation of the Questionnaire of the Vision of Own Parenting (QVOP)* (Kamil Janowicz).

Na kolejnych stronach Biuletynu znajdziecie Państwo streszczenia artykułów

Redakcja czasopisma zaprasza do nadsyłania oryginalnych artykułów, zarówno o charakterze teoretycznym, przeglądowym, jak i raportów z badań empirycznych, a także sprawozdań z konferencji w obszarze psychologii rozwoju człowieka i recenzji nowych, ważnych dla dziedziny publikacji.

Czasopismo można zamówić poprzez stronę internetową Wydawnictwa UJ oraz poprzez stronę internetową czasopisma. Wszystkie numery można zamawiać w wersji drukowanej lub elektronicznej. Dodatkowo, **cała zawartość numerów od roku 2009 dostępna jest bezpłatnie w wersji elektronicznej**, na stronie internetowej czasopisma (http://www.ejournals.eu/Psychologia-Rozwojowa). Otwarcie dostępu do pełnych tekstów artykułów z lat 2017-2018 było możliwe dzięki finansowaniu w ramach umowy 553/P-DUN/2017 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę. W 2019 roku czasopismo zakwalifikowało się do programu MNiSW „Wsparcie Czasopism Naukowych", dzięki któremu mogliśmy między innymi zachować otwarty dostęp w latach 2019-2020. Dodatkowe informacje dotyczące zamawiania pojedynczych artykułów oraz całych numerów można znaleźć na stronie internetowej: http://www.ejournals.eu/jak-zamawiac/.

Mgr Małgorzata Płoszaj,
Sekretarz Redakcji

Publikacje Czasopismo Psychologia Rozwojowa

Anna Szymanik-Kostrzewska (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Polska)

Wzór funkcjonowania Matki-Polki jako korelat wypalenia rodzicielskiego i kierowania się wybranymi mitami rodzicielskimi. Wstępne wyniki badań

Wzór funkcjonowania Matki-Polki, bazujący na poznawczym komponencie jej stereotypu podzielanego przez matki, łączy w sobie pewne cechy i zachowania z poświęceniem dla rodziny. „Mity rodzicielskie" stanowią przekonania rodziców o konieczności dania dziecku wszystkiego, co najlepsze i zapewnienia mu szczęśliwego dzieciństwa. Założono, że zarówno poświęcenie się dla dzieci, jak i kierowanie się mitami, może prowadzić do przeciążenia kobiet rolą rodzicielską. Wykorzystano trzy metody badawcze: Kwestionariusz Identyfikacji z Matką-Polką, Kwestionariusz Wybranych Mitów Wychowawczych oraz polską wersję *Parental Burnout Assessment*. 284 matki (w wieku 19-55 lat) wzięły udział w badaniu. Wstępne wyniki wykazały, że stopień identyfikacji z charakterystykami Matki-Polki negatywnie korelował z symptomami wypalenia rodzicielskiego, ale pozytywnie z kierowaniem się rodzicielskimi mitami.

Ifunanya Chukwueke, Mary Basil Nwoke, John Eze (University of Nigeria, Nsukka, Nigeria)

Career Development Challenges: The role of interest-based personality and systemizing

Choosing a career path is an important decision made in the course of life, a developmental task which every individual faces. Career indecision, however, is a challenge that has plagued young people who do not know the career options they have, or lack vital information on oneself that will help them make a course choice. Some factors that play a role in career decision including career guidance, interest-based personality and systemizing were investigated to predict students' course choice. The study involved 248 participants who completed the survey online. Results revealed that both the utility and deficiency subscales of career guidance did not predict course choice. Enterprising personality type predicted course choice only when career guidance and interest-based personality were considered (OR = 6.36, p = .03, 95% CI = [1.11, 36.41]). However, topography subscale of systemizing predicted course choice, noting a decreasing odds of falling within the humanities category (OR = .64, p = .01, 95% CI = [.44, .91]). The study shows that career indecision is still one of the major developmental challenges that faces an individual while growing up thus career counsellors are expected to play a vital role in providing solutions to these challenges by providing insightful guidance to individuals from an early stage.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Publikacje
Czasopismo Psychologia Rozwojowa

Sanja Smojver-Ažić (University of Rijeka, Rijeka, Chorwacja)

The Mediating Role of Filial Maturity in the Association Between Attachment Dimensions and Filial Caregiving Expectations in Prospective Caregivers

The role of attachment and filial maturity dimensions in predicting expectations of filial caregiving was investigated on a sample of 296 (186 females) prospective caregivers aged 26 to 60. Consistent with previous studies, attachment avoidance negatively predicted the filial caregiving expectations. These effects were partially mediated by filial comprehending, which predicted higher self-expectations in providing assistance to the parent. Filial distancing was proven to be a negative predictor of caregiving expectations, although in low relation with attachment avoidance. Findings suggest the importance of further exploration, as well as the importance of the concept of filial maturity in the context of filial responsibilities and long-term parent-child relations.

Kamil Janowicz (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska)

Development and Validation of the Questionnaire of the Vision of Own Parenting (QVOP)

The last decades brought us a deeper reflection on the role of the future and thinking about it in our lives in psychology. Numerous research supplied us with much empirical evidence on how crucial is the role of thinking about one's future to human behavior and general development. Making predictions about one's future is one type of prospective activity. These predictions (vision) may be related to many areas of life, e.g., intimate relationship, work, being a parent. The current study aimed to develop a quantitative, self-report measure of the extension of the vision of own parenting (VOP). Findings from the first study (N = 450, M [age in years] = 20.82, SD = 2.81) result in reducing initial 105-item version to the 85-item one. Findings from the second study, with a different sample (N = 352, M [age in years] = 19.57, SD = 2.48), resulted in 78-item (divided into eleven scales) version of the VOPQ. These results were supported by confirmatory factor analysis. The internal reliability of the Vision of Own Parenting Questionnaire (VOPQ) was assessed across two studies, and was found to be high (α = .72 - .89). The criterion validity was established in the second study, whereby the VOPQ subscales were demonstrated to be associated with future time perspective, empathy, and life values. The VOPQ represents a valid, psychometrically sound, and novel method of assessing the extension of the vision of own parenting and parenting valuing.

Co nowego w nauce: Oferty pracy

Cognitive Aging Research Postdoctoral Scholar

Istnieje możliwość aplikowania na **stanowisko post-doc na University of South Florida**. Osoba zatrudniona będzie miała za zadanie prowadzić badania kliniczne w zakresie starzenia się poznawczego pod opieką Jerri Edwards, PhD, profesora i dyrektora ***Cognitive Aging Lab*** (https://health.usf.edu/medicine/labs/cna-lab). Badania koncentrują się na zdrowym starzeniu się mózgu, w tym RCTs w zakresie interwencji poznawczych w celu zapobiegania łagodnym zaburzeniom poznawczym i demencji, finansowanych przez ***National Institutes of Health, National Institute on Aging***.

Więcej informacji tutaj: https://www.higheredjobs.com/faculty/details.cfm?JobCode=178028018&Title=Cognitive%20Aging%20Research%20Postdoctoral%20Scholar

Research Associate / Postdoc

Drezdeński Uniwersytet Techniczny (*Technische Universität Dresden*) oferuje stanowisko w ramach nowo utworzonej grupy badawczej koncentrującej się na modulacji sieci mózgowych zaangażowanych w pamięć i uczenie się przy użyciu zogniskowanej przezczaszkowej stymulacji elektrycznej (tES). Podprojekt, z którym związane jest to stanowisko, będzie dotyczył badania wpływu zogniskowanej tES na sekwencyjne uczenie się analizowane na poziomie behawioralnym i mózgowym u osób dorosłych.

Aplikować można do 15 listopada 2023 r.

Data rozpoczęcia programu (najwcześniej) to styczeń 2023 r.

Czas zatrudnienia: 4 lata (możliwe przedłużenie)

Więcej informacji tutaj: https://www.timeshighereducation.com/unijobs/listing/306563/research-associate-postdoc/?LinkSource=PremiumListing

Co nowego w nauce: Zaproszenia i zapowiedzi

Aging & Cognition Conference

April 11-14 2023, Leuven, Belgium

Cykliczna konferencja *Aging & Cognition* organizowana przez ***European Cognitive Aging Society (EUCAS)*** stymuluje badania w dziedzinie **poznawczego starzenia się i pokrewnych obszarów badawczych**. Konferencja koncentruje się na poznaniu i neuronauce w zdrowym starzeniu się.

Tegoroczne tematy przewodnie to: Starzenie się a przetwarzanie społeczno-emocjonalne, Wielozadaniowość (*multitasking*), Kontrola poznawcza, Poznanie codzienne oraz Optymalizacja funkcjonowania sensorycznego i motorycznego.

Termin przesyłania abstraktów upływa 20 listopada 2022 r.

Więcej informacji na stronie wydarzenia: https://eucasconference.be/

UNIWERSYTET WARSZAWSKI

KONFERENCJA "DZIECKO W KRYZYSIE 2020-2022"

Katedra Psychologii Klinicznej Dziecka i Rodziny Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz Sekcja Psychologii Klinicznej Dziecka PTP zapraszają do udziału w konferencji „Dziecko w kryzysie 2020-2022" i zgłaszania wystąpień w formie referatów lub plakatów.

Konferencja odbędzie się w formie zdalnej w dniach 18 i 19 listopada 2022 r.

Zgłoszenia można przesyłać do 23 października 2022 r.

Więcej informacji na stronie wydarzenia:
https://konferencjadzieckowkryzysie.psych.uw.edu.pl/

Co nowego w nauce: nowości wydawnicze

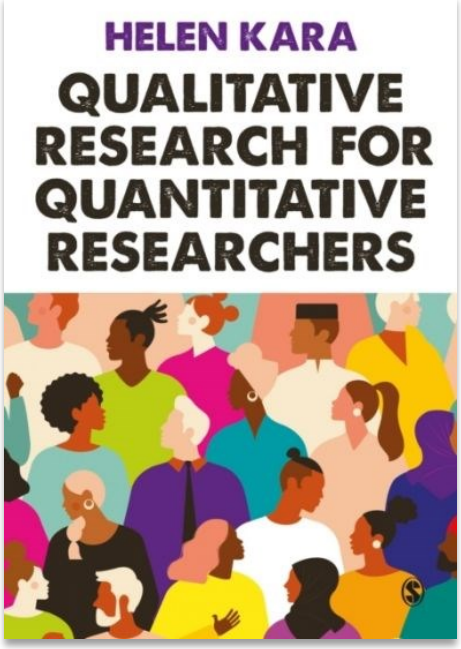

Tytuł:

Qualitative Research for Quantitative Researchers

Autorka:

Helen Kara

Nakładem Wydawnictwa *Sage Publications* ukazała się książka pt. **Qualitative Research for Quantitative** Researchers, której autorką jest Helen Kara. Na stronie wydawcy można przeczytać, że książka ta przybliża specyfikę badań jakościowych, pokazując jednocześnie, w jaki sposób uzupełniają one badania ilościowe oraz jak wykorzystać i doskonalić posiadane już umiejętności, aby prowadzić badania o dużym znaczeniu. Opisuje cały proces badawczy, od wyjaśnienia, do czego służą teorie i zaplanowania projektu badawczego, przez zbieranie danych i pracę z nimi, po wypracowanie dobrych praktyk w zakresie raportowania badań i rozpowszechniania ich rezultatów.

Więcej o książce można dowiedzieć się na stronie wydawcy:

https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/qualitative-research-for-quantitative-researchers/book276425

Tytuł:

Jakościowe metody badań społecznych. Podejście aplikacyjne

Autorka:

Dominika Maison

Nakładem Wydawnictwa Naukowego PWN ukazała się książka pt. ***Jakościowe metody badań społecznych. Podejście aplikacyjne*** autorstwa Dominiki Maison. Jak podaje wydawca, pozycja stanowi kompleksowy przewodnik po tym jak planować i prowadzić badania jakościowe w obszarze nauk społecznych, a także jak wyciągać z nich prawidłowe wnioski i przekładać je na praktyczne rozwiązania problemów społecznych. Autorka omawia wszystkie etapy procesu badawczego, ilustrując je barwnymi przykładami z praktyki.

Więcej o książce można dowiedzieć się na stronie wydawcy:
https://ksiegarnia.pwn.pl/Jakosciowe-metody-badan-spolecznych.-Podejscie-aplikacyjne,970025622,p.html

EADP
European Association of Developmental Psychology
http://EADP.info

EUROPEAN JOURNAL OF DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY

European Association of Developmental Psychology

European Journal of Developmental Psychology

Najnowsze wydanie EJDP tom 19, nr 5 zawiera następujące artykuły:

1. *Warmth, competence, and wellbeing: The relationship between parental support, needs satisfaction, and interpersonal sensitivity in Italian emerging adults* (M. Smorti, L. Simona Sica, S. Costa, S. Biagioni, F. Liga)

2. *Emotion recognition, self-knowledge, and perceptions of leisure time activities in emerging adolescents: A longitudinal study* (S. Bosacki, V. Sitnik, F. Pissoto Moreira, V. Talwar)

3. *The quality of mother-child feeding interactions during COVID-19 pandemic: An exploratory study on an Italian sample* (L. Cerniglia, R. Tambelli, E. Trombini, F. Andrei, S. Cimino)

4. *Individual predictors of lie acceptability across development* (M. Buta, G. Visu-Petra, A. Opre, S. Koller, L. Visu-Petra)

5. *Children's Well-being during the COVID-19 pandemic: Relationships with attitudes, family structure, and mothers' Well-being* (S.E. Martiny, K. Thorsteinsen, E.J. Parks-Stamm, M. Olsen, M. Kvalø)

6. *Domain-specific correlates of parental and romantic identity processes* (K. Piotrowski)

7. *Parenting styles and its relations with personal and social adjustment beyond adolescence: Is the current evidence enough?* (S. Gimenez-Serrano, F. Garcia, O.F. Garcia)

8. *Assessing student–teacher relationship quality in cross-cultural contexts: Psychometric properties of student–teacher relationship drawings* (M. Chen, M. Zee, D.L. Roorda)

Młodzi w nauce

Poszukujemy

młodych naukowców, którzy chcieliby współredagować dział „Młodzi w nauce” naszego Biuletynu.

Zapraszamy Doktorantów i Młodych Badaczy!

Osoby zainteresowane prosimy o kontakt na adres mailowy: lzajac@ukw.edu.pl

Early Researchers Union

European Association of Developmental Psychology

ERU
Early Researchers Union

Kto i jak może dołączyć do ERU?

Studenci, doktoranci oraz doktorzy do stanowiska adiunkta (*assistant professorship*) włącznie, którzy zainteresowani są badaniami nad szeroko rozumianą psychologią rozwoju człowieka. Do ERU można bezpłatnie dołączyć będąc członkiem EADP.

Uwaga! Obywatelom Polski przysługuje zmniejszona opłata członkowska w EADP tzw. *reduced fee region*, która wynosi 70 euro lub 40 euro (studenci). Członkostwo ważne jest 2 lata.

Skontaktuj się z nami!

Zachęcamy do śledzenia działań ERU w mediach społecznościowych:
profil na Facebooku **www.facebook.com/EadpERU**
oraz na Twitterze **www.twitter.com/EadpERU**
Przedstawicielką Polski ERU EADP jest dr Ilona Skoczeń (UKSW), z którą można się skontaktować pod adresem: **i.skoczen@uksw.edu.pl**

BIULETYN *Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka*

Numer 30

Dołącz do nas!

Dlaczego warto należeć do Stowarzyszenia

⇒ Jesteśmy **jedynym Stowarzyszeniem w Polsce** zrzeszającym środowisko psychologów naukowców i praktyków zajmujących się zagadnieniami rozwoju człowieka.

⇒ Organizujemy co roku **ogólnopolskie konferencje naukowe**, gromadzące ponad 100 osób, na których omawiane są wyniki badań naukowych i rozwiązania praktyczne w obszarze rozwoju człowieka. W 2020 roku odbędzie się już XXIX cykliczna konferencja.

⇒ Stowarzyszenie wydaje **czasopismo naukowe Psychologia Rozwojowa,** które w umieszczone jest w wykazie czasopism naukowych MNiSW z punktacją 20 pkt. oraz na liście ERIH+.

Deklaracja członkowska znajduje się na stronie Stowarzyszenia:

http://www.psprc.edu.pl/dolacz-do-nas